

24-1

Aan

Minister van SZW
VOOR APP

TER BESLISSING

Datum
10 januari 2024

nota

Nota aanbidding reactiebrief TK invoeringstoets Wet
vereenvoudiging Wajong

Aanleiding

Bij deze nota ontvangt u ter verzending aan de TK de conceptbrief met uw reactie op de invoeringstoets Wet vereenvoudiging Wajong. De invoeringstoets is als bijlage bij deze brief toegevoegd. In een andere nota ontvangt u op uw verzoek binnenkort informatie met de laatste ontwikkelingen rondom de Wajong.

Bijlage(n)
3

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u akkoord te gaan met de conceptbrief en deze te ondertekenen.

Kernpunten

- U hebt bij brief van 30 mei 2023 de Kamer toegezegd een invoeringstoets op de Wet vereenvoudiging Wajong uit te laten voeren. UWV heeft het onderzoek uitgevoerd. SZW en UWV doen hiermee eerste ervaringen op met deze nieuwe vorm van evalueren.
- Belangrijkste conclusie uit de invoeringstoets is dat de respondenten aangeven geen nieuwe onbedoelde effecten of knelpunten te zien.
- Een andere belangrijke conclusie is dat mensen met een Wajong-uitkering nog altijd drempels ervaren om (meer) te gaan werken. Zij hebben vanwege de doorwerking van meer inkomen door (meer) werken op toeslagen en inkomensafhankelijke regelingen onvoldoende zekerheid over hun (netto) totaalinkomen. Sommige mensen maken de keuze om niet te gaan werken of niet méér te gaan werken, omdat (meer) werken niet lonend is of omdat van te voren niet zeker is of (meer) gaan werken lonend zal zijn.
- U geeft aan dat dit een bekend signaal is, maar dat dit buiten de scope van de Wet vereenvoudiging Wajong ligt. Om deze problematiek op te lossen, is het overheidsbrede programma Vereenvoudiging Inkomensondersteuning voor mensen (VIM) aangekondigd. Dit programma gaat scenario's ontwikkelen voor een eenvoudigere inkomensondersteuning voor de toekomst. De samenloop van Wajong met toeslagen en lokale heffingen is bij het programma onder de aandacht gebracht.

Reactie sociaal partners

- De invoeringstoets en de conceptbrief zijn schriftelijk voorgelegd aan de sociale partners (werkgroep SZZ). FNV heeft hierop gereageerd. De opmerkingen hebben niet geleid tot wijzigingen in de brief. In de bijlage treft u ter informatie de reactie van de FNV met onze antwoorden daarop.

Toelichting

Datum
10 januari 2024

- De invoeringstoets geeft antwoord op de centraal geformuleerde vragen of er signalen zijn die erop kunnen wijzen dat nieuwe wet- of regelgeving voor mensen, bedrijven, organisaties of uitvoering niet werkt als bedoeld en of er in de praktijk knelpunten of onbedoelde effecten ontstaan.
- Om een beeld te krijgen hoe de vereenvoudigingsmaatregelen uitwerken in de praktijk heeft UWV deskresearch gedaan en zijn Wajong-gerechtigden, belangenbehartigers en UWV-medewerkers geïnterviewd. De bevindingen uit de deskresearch zijn getoetst in de interviews.
- De Wet vereenvoudiging Wajong is per 1 januari 2021 ingevoerd. Deze wet heeft als doel drempels weg te nemen waardoor (meer) werken lonend is, mensen die gaan studeren er niet op achteruit gaan en mensen niet langer bang zijn hun uitkering te verliezen als ze gaan werken. Om dit te bereiken zijn enkele vereenvoudigingsmaatregelen ingevoerd, die hieronder nader zijn toegelicht. Deze maatregelen zijn onderwerp van de invoeringstoets.
- Naast de in de kernpunten genoemde conclusies signaleert de invoeringstoets nog enkele punten die in andere trajecten reeds worden geadresseerd:
 - Respondenten geven aan dat er minder drempels zijn om te studeren omdat de Wajong-uitkering mag worden gehouden als iemand onderwijs gaat volgen. Dit wordt gemonitord in de monitorrapportage Wet vereenvoudiging Wajong. U ontvangt binnenkort de monitorrapportage over 2023.
 - Respondenten geven aan dat in enkele gevallen een hoog inkomen ontstaat door loondispensatie of het garantiebedrag. Dit gebeurt in de situatie waar de werkgever een hoger loon uitbetaalt dan dat hij op basis van de toekenning voor loondispensatie zou hoeven uitbetalen (amendement Renkema/Van Dijk). De andere situatie is die waarbij een hoog garantiebedrag geldt omdat op het moment van inwerkingtreding van de Wet vereenvoudiging Wajong een jonggehandicapte een laag inkomen heeft genoten. Indien dit inkomen ver onder de verdien capaciteit van de jonggehandicapte lag, kan deze door meer te gaan werken een fors hoger inkomen vergaren. Dit zijn bedoelde effecten.
 - Wanneer dit hoge inkomen wegvalt, bijvoorbeeld door ziekte of werkloosheid, ontstaat er een (grote) inkomensterugval met potentieel financiële problemen tot gevolg. Dit zorgt voor professionele buikpijn bij medewerkers bij UWV. U geeft aan dit begrijpelijk te vinden, maar dat deze effecten buiten de scope van de Wet vereenvoudiging Wajong vallen. Voor de toekomst onderzoekt u, samen met ervaringsdeskundigen en hun vertegenwoordigers, de uitvoering en de sociale partners, of loondispensatie kan worden vervangen door loonkostensubsidie zoals in de Participatiewet. Het effect komt dan niet meer voor. Besluitvorming laat u over aan een nieuw kabinet
 - Respondenten geven aan dat een specifieke informatievoorziening ontbreekt voor mensen met een Wajong-uitkering die daarnaast als zelfstandige werken. U geeft aan dat UWV voor deze groep inzet op verbetering van de informatievoorziening.

Onderstaand de belangrijkste maatregelen van de wet Vereenvoudiging Wajong.

1. Een geharmoniseerde inkomensregeling: voor alle regelingen in de Wajong geldt dezelfde inkomensregeling. Van elke verdiende euro mag iemand met een Wajong-uitkering met arbeidsvermogen 30 cent houden. Dit is voor mensen die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben 25 cent. Anders dan bij de oude regelingen zorgt dit er voor dat (meer) werken loont.
2. Een persoon met een Wajong-uitkering kan tot de AOW-leeftijd gebruik maken van het herlevingsrecht van de uitkering, ongeacht de reden waarom opnieuw een beroep op de Wajong moet worden gedaan (ontslag, verslechterde gezondheid). In de oude regeling was het herlevingsrecht beperkt tot vijf jaar na einde van de uitkering. Door deze maatregel wordt beoogd de angst om (meer) te gaan werken af te laten nemen en de beslissing om (meer) te gaan werken positief te beïnvloeden.
3. De re-integratieverplichtingen zijn geharmoniseerd waarbij de verplichting om passend werkaanbod te accepteren zowel in de oWajong als Wajong2010 nu een voorwaarde is bij de inzet van re-integratie (in de Wajong2010 was dit een ontbindende voorwaarde voor het recht op inkomensondersteuning). De veronderstelling is dat het passend werkaanbod als minder repressief wordt ervaren en dat het duidelijker is wat de regels zijn.
4. De Wajonggerechtigde houdt de hele uitkering als hij of zij onderwijs gaat volgen (dat was 25% in de Wajong2010 en geen recht op uitkering in de Wajong2015). De regels omtrent studeren zijn daarmee voor alle Wajong-regimes hetzelfde. De veronderstelling is dat de beslissing om te gaan studeren of een opleiding te volgen positief beïnvloed wordt en dat men uiteindelijk daardoor een betere positie verkrijgt in de maatschappij.
5. Personen in de oWajong, kunnen door de Wet Vereenvoudiging Wajong, net als groepen met een Wajong2010 of Wajong2015-uitkering op eigen verzoek hun uitkering beëindigen. De veronderstelling is dat mensen hierdoor niet ongewild een uitkering blijven ontvangen.

Datum
10 januari 2024

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Brief TK	Verzenden aan TK	
2	Invoeringstoets Wet vereenvoudiging Wajong	Bijlage bij verzending	
3	Reactie FNV op invoeringstoets en conceptbrief	Ter informatie (niet verzenden)	